

OPPILAIEN VALINTA ILMAVOIMIEN MESTARIKURSSIN VIESTIHUOLTOLINJALLE

Aliupseerilehdessä 2/69 oli maj H Kohtamäen kirjoitus oppilaiden valinnasta viestimestarikurssille. Ilmavoimien Viestikoulussa 10.3.69 alkaneen ilmavoimien mestarikurssi 15 viestihuoltolinjan valintakokeet pidettiin 10.-11.2.69 ja koska teknillisillä mestarikursseilla ovat koulutustavoitteet samat, lienee mielenkiintoista verrata näiden kahden mestarikurssin pääsykokeen kysymyssarjoja toisiinsa.

Kullekin pyrkijälle oli jaettu kirjalliset valmentautumisohjeet ennakkoon hyvissä ajoin. Koe suoritettiin samanaikaisesti eri joukko-osastoissa erillisohjeiden mukaan. Pyrkijöitä kurssille oli kaikkiaan 32 (merivoimista 6) ja kurssille hyväksyttiin 10 oppilasta. Yleiset valintaperusteet ovat samat kuin maavoimien viestimestarikurssilekin pyrittäessä.

A VALINTAKOKEEN TEHTÄVÄT

Kaikilla pyrkijöillä oli tutkintoaineena matematiikka, sähkötekniikka ja radiotekniikka kunkin kokeen kestäessä 3 tuntia. Mukana kokeissa sai osallistujalla olla kynä, pyyhkekuusi ja laskutikku. Lähdeaineiston käyttö oli kielletty.

MATEMATIIKKA

$$1. 0,005 \cdot 230 - \frac{0,165}{0,15} \cdot 0,80 - \frac{0,555}{2,5}$$

$$2. \frac{3 \frac{4}{7} \cdot (4 \frac{3}{4} + 2 \frac{8}{4})}{(6 \frac{2}{8} - 5 \frac{8}{4}) : 2 \frac{1}{5}}$$

$$3. \text{Ratkaise yhtälö } c:n \text{ suhteen!} \\ Z = \sqrt{R^2 + (\omega L - \omega C)^2}$$

4. Ratkaise yhtälö

$$\frac{5}{6} \left(X - \frac{1}{8} \right) - 1 \frac{1}{6} \left(\frac{X}{5} - \frac{1}{7} \right) = 4 \frac{8}{9}$$

5. Luku on jaettu kahteen osaan siten, että pienempi osa on 30 % koko luvusta. Kuinka monta prosenttia pienempi osa on suuremmasta osasta?

6. Sievennä lauseke $15x^2 - \{ 2 - [3x^2 - (8x + 1) + (6x^2 - x^3)] \}$

7. Sievennä $2a^{m+n} \cdot 6a^{m-n} : (2a^m)^2$

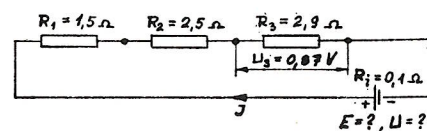
8. Suorakulmisen kolmion hypoteenuusa c on 23,75 cm ja toinen terävä kulma α on $37^\circ 12'$. Määrä kolmion kateetit a ja b sekä toinen terävä kulma β .

9. Voimajohtopylvääseen 8 m korkeuteen maasta kiinnitetään tukivaijeri, joka maanpinnan kanssa muodostaa 50° kulman. Kuinka pitkäksi on vaijeri tehtävä huomioimatta kiinnityskohtiin menevää vaijeripituutta?

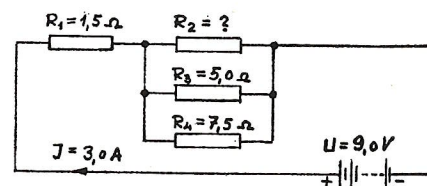
10. Suorita laskutoimitus ja ilmoita vastaus 10-potenssimuodossa!

a) $\sqrt[3]{0,00043 \cdot 10^{-5}}$
b) $0,000456^2$

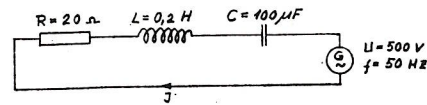
SÄHKÖTEKNIikka

1. Laske piirroksessa olevaan kytkentään vaikuttavan virtalähteen a) napajännite U ja b) smV E.

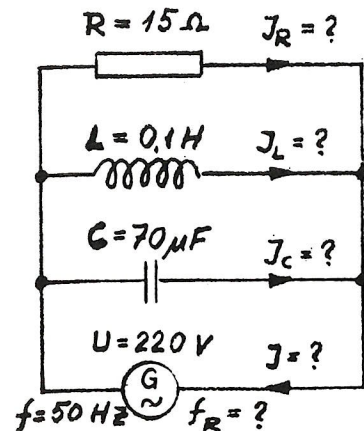

2. Laske piirroksessa olevan kytkennän vastus R_2 sekä vastusten virrat I_1, I_2, I_3 ja I_4 .

3. Laske: a) kytkennän näennäisvastus eli impedanssi b) kytkennän virta I c) eri vastuksiin vaikuttavat jännitteet d) tehokerroin.

4. Millä taajuudella tehtävän 3 kytkentä on resonanssissa?

5. a) Mikä on kytkennän 4 resonanssitaajuus? b) Laske haaravirrat I_R, I_L ja I_C ! c) Laske kokonaisvirta I!

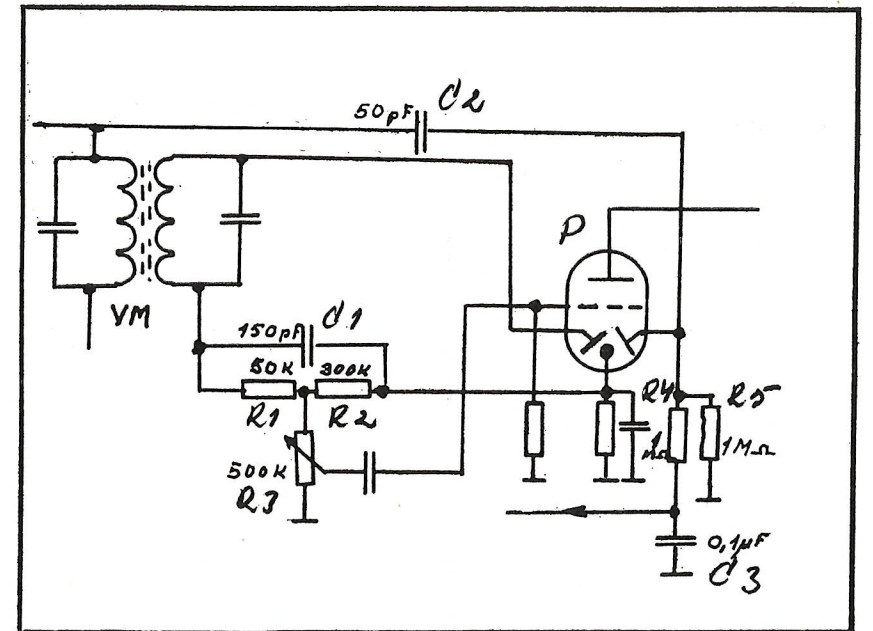
6. Eräs kuormitus ottaa 220 V vaihtovirtaverkosta 20 A virran, joka on 30° jännitteestä jäljessä. Laske a) kuormituksessa kuluva teho b) virran pätö- ja loiskikomponentti.

7. Erään tähteen kytketyn kolmivaihekojeen vaihejännite on 220 V, vaihevirta 20 A ja $\cos \varphi = 0,7$. Määrä

a) järjestelmän pääjännite b) järjestelmän päävirta c) laitteessa kuluva teho.

RADIOTEKNIikka

- Nimeä seuraavat lyhenteet: A1, A2, A3 (=DSB), SSB ja ISB.
- Vertaile triodia ja pentodia suurtaajuuskäytössä (esim vastaanottimen etupää), hyvät ja huonot puolet.
- Miten suurtaajuusvahvistusaste saadaan toimimaan kertoja-asteena?
- Minkälaisissa tapauksissa katodivahvistinta (maattoanodikytkentä) käytetään? Saavutetaanko sillä mitään vahvistusta?
- ECC 83 on kytketty pt-vahvistimeksi. Rat ovat 100 kohmia. Putkitaulukko antaa mm seuraavia arvoja: $U_a = 250$ V, $U_g = 2$ V, $R_i = 62,5$ kohmia, $\mu = (\text{myy}) 100$. Suuriko on kytkennästä saatava vahvistus?
- Mitä tapahtuu jos esim pt-vahvistimessa katodivastus joko kokonaan tai osittain jätetään kondensaattorilla ohittamatta? Onko siitä etua vai haittaa?
- Nimeä mikä tehtävä oheisessa piirroksessa on seuraavilla komponenteilla: putki P, vastukset R1, R2, R3, R4 ja R5 sekä kondensaattorit C1, C2 ja C3.
- Piirrä putki vuorovaihetehovahvistusaste sekä sitä ohjaamaan putki vaiheenkääntäjä.

- Mitä ymmärretään antennin kaistaleveydellä?
- Selitä lyhyesti emitterivastuksen tehtävä yhteisemitterikytkennässä!
- Saavutetaanko yhteiskantakytketyllä transistorilla a) virtavahvistusta, b) tehovahvistusta? Jos saavutetaan, todista se lyhyesti matemaattisesti, huomioiden transistorin ominaisuudet tässä kytkennässä.
- Millä keinoin periaatteessa voidaan FM-lähettimessä rajoittaa leveäksi muodostumaan pyrkivää taajuuskaistaa?

RAJA-JUNNULLE PUITA TAKKAAN

Reppuuni, jonka Sinä opetit kevyesti kantamaan, kertyi "pilkkeitä" yli painonsa verran, jos ne näin Sinulle annettuna, takassasi tulta virittävät, niin...

Sinä sanot lähteväsi "systeemistä", — et jää odottamaan sitä, kuinka kauan vielä saat olla — tiellämme. Miksi sanon näin? Olen näet hierarkiassa mukana minäkin. Ja ylen tyytyväinen, kun joku, mielestäni turhan kauan ollut osaa lähteä, jättäen levenevää leipää muille — minulle. Sitä leipää syödessä ollaan häntä kohtaan, joka sitä leivensi, jonkun verran inhimillisiä, — ajatuksissakin. Kuultaako sanoistani ajan henki?

"Systeemiin" sain tuntuman ensikerän, tullessani "Miesten kouluun" Immolaa. Siellä minut muokattiin käytännöksi suurelle Sodan Jumalalle, jotta tarvittaessa, mitään ajattelematta, uhraisin itseni kokonaisuuden puoles-

man kauas siitä HERRA everstistä, johon piti ilmentymän kaikki se pelko ja kunnioitus, mitä alokassielumme vain sisälsi. Myöhemmin, kun meistä alettiin tehdä sissejä, tulit kuvaan mukaan Sinäkin. Joukkueenjohtajamme ja kouluttajana olit se henkilö, jonka vaikutus meihin kohdistui välittömimmin ja vaikuttikin. Taas muutivat HERRAT paikkaa asteikoissa, tälläkertaa omissamme. Sait paikkasi Sinäkin — ihmisenä.

Mieletönkin saattoi muuttua mielekkääksi, kun siitä löytyi jotain itua. Sen idun Sinä osasit juurtua useimpiin asioihin, joissa tosiaankaan ei sitä mielestämme ollut, kun ei ajateltu "systeemin" aivoilla.

Nousi muikin kuin käyrä Sinun koulussasi. Nousi kunto, mutta nousi voimakas, piilevänä silti — HENKI. Se henki ei tiivistynyt liian täysissä kasarmien tuissa, vaan niillä raskaim-

kevassa työehtosopimuksessa tai siihen verrattavassa pöytäkirjassa. Jäsenmaksu saadaan periä vain sellaisen toimihenkilön tai työntekijän palkasta, joka on antanut jäsenmaksun perintään kirjallisen valtuutuksen tai tehnyt työnantajan kanssa sitä koskevan sopimuksen (jäsenmaksun perintäsopimus).

Ennen kuin jäsenmaksujen perintään ryhdytään, on viraston tai laitoksen, asianomaisen järjestön kanssa neuvoteltavaan tai sovittavaan, annettava alaisilleen palkanmaksuviranomaisille täsmälliset ohjeet perinnässä noudatettavasta menettelystä. Ohjeissa on kiinnitettävä huomiota mm. seuraavaan:

— Jäsenmaksu peritään sen suuruisena kuin ao. järjestö kirjallisesti ilmoittaa. Jäsenmaksuun saa sisältyä työttömyyskassan jäsenmaksu edellyttäen, että perintä tapahtuu yhtenä eränä. Jäsenmaksuun ei saa yhdistää erillisiä eräitä, esim. liittymismaksuja tai työtaistelurahastomaksuja.

— Perittävä jäsenmaksu on määriteltävä markkamääräisesti tai tietynä

prosenttina perinnän perusteena olevasta palkasta. Palkan käsite ja perintäkausi on täsmällisesti määriteltävä.

— Järjestön asiana on jäseniltään hankkia sekä viraston tai laitoksen osoittamalle palkanmaksuviranomaiselle toimittaa valtakirjat tai työntekijöiden allekirjoittamat perintäsopimukset.

— Antamansa valtakirjan toimihenkilö tai työntekijä voi peruuttaa kirjallisella ilmoituksella, joka on tehtävä palkanmaksuviranomaiselle.

— Jäsenmaksujen tilittämisestä on neuvoteltava ao. järjestön kanssa.

Kuten huomataan, em. lyhyesti kosketeltu kirje koskee vain työsuhteessa olevia toimihenkilöitä ja työntekijöitä. Se ei sen sijaan koske jäsenmaksujen perimistä virka- tai muussa siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtion olevien henkilöiden palkoista työnantajan toimesta.

Kysymys virkasuhteessa valtion olevien henkilöiden jäsenmaksujen perinnästä työnantajan toimesta on niin ollen edelleen avoin.

Luottamusmiessyryhmä asetettu

Kuten tiedetään valtionhallinnossa esiintyy virkamiesasioiden hoidon kannalta huomattavia vaikeuksia myös työpaikoilla. Tämä johtuu osaltaan siitä, että virkamiesten luottamusmiestoiminta on tarkemmin määrittelemättä ja toimintaedellytysten puuttuessa toistaiseksi lähes kokonaan toteuttamatta. Tämän johdosta VL pitää luottamusmiestoiminnan kehittämistä välttämättömänä. VL:n hallitus onkin tämän johdosta päättänyt asettaa 3-jäsenisen työryhmän käsittelemään luottamusmiestoiminnan kehittämismahdollisuuksia valtionhallinnossa ja laatimaan ehdotusta valtion virkamiesten luottamusmiestoiminnan toimintapohjan vahvistamiseksi sekä sanotun toiminnan kaikinpuoliseksi kehittämiseksi.

A Yleistä

Hevosten ja porojen käytöllä kotieläimenä on sikäli samoja piirteitä, että molempia käytetään vetoeläiminä, joskin on todettavissa, että molempien käyttö vetoeläiminä on vähenemässä. Hevoset vähenyvät myös lukumääräisesti siviilielämässä tarpeettomina moottoriajoneuvokannan lisääntyessä kaikkialla maassamme.

Porojen käyttö on keskittynyt vain maan pohjoisosaan, ja on porotalous siellä huomattava elinkeinonhaara ja tulonlähde pohjoiselle kansanosalle. Ei liene odotettavissa suurta porokannan vähenemistä, vaikka porojen käyttö vetoeläimenä väheneekin, ei poro tule tarpeettomaksi, koska se on edelleen tärkeä elinkeinojen harjoittajille. Vesistöjärjestelyt Lapissa ovat tosin vähentäneet jonkin verran porojen ruokamaita, mistä syystä ilmeisesti joudutaan porokantaa vähän supistamaan eräillä alueilla.

Hevosien käyttö vetoeläimenä on maassamme vielä hyvinkin yleistä, joten vanhemmissa miehissä on huomattava määrä hevosen ajoon ja hoitoon tottuneita, joskin tämän päivän varusmiehissä tyydyttävästikään hevostuntemusta omaavien määrä on jyrkässä laskussa. Koska hevonen on kuitenkin vielä yleisesti tunnettu, en katso olevan tarvetta puuttua hevosen kykyihin vetoeläimenä ja sen hoitoon tässä yhteydessä enempää.

Porojen käyttö vetoeläiminä on tunnettua vain maan harvaanasutussa pohjoisessa osassa. Tottuneita poronkäsittelijöitä ja ajajia on suhteellisen vähän ja samasta syystä myös ajoporoiksi koulutettuja poroja (ns. vetohätkä) ei ole paljon, joskin raakainetta vetohärkien hankkimiseksi on saatavissa (kuohitseminen urosporoille), eikä koulutus ole kovinkaan aikaavieppää. Porojen hoito, käsittely ja ajo poikkeaa huomattavassa määrin hevosten ajosta, käsittelystä ja hoidosta. Poroa ei pidetä sisämaajoituksessa, vaan on se yleensä aina ulkona aitauksessa tai puuhun kiinnitettynä sekä monessa tapauksessa vapaana metsissä. Poro käyttää ravinnokseen kortetta, jäkälää, lehdeksiä, naavaa, sieniiä, heinää ym. vapaana ollessaan. Poron rehuannokseksi puolustuslaitoksessa on vahvistettu 1,5 kg peuranrehua, 1 kg heiniä, 0,02 g suolaa, syö talvella lunta ja juo kesällä vettä.

Porojen käsittely on huomattavasti helpompaa kuin hevosten. Koska elopaino on pienempi 150—200 kg, on poro suhteellisen helppo hallita. Poroa ajetaan pulkasta (ahkiosta) tai reestä

yleensä yhdellä hihnalla, joka on oikeassa kädessä ja vasemmalla kädellä näytetään merkkiä, ja hihnasta nykäisten saadaan poro kääntymään ja kulkemaan haluttuun suuntaan. Poroa Lapin mies on käyttänyt lähinnä poroja hoitaessaan porojen ollessa vapaasti metsässä yhden miehen ja varusteiden kuljettamiseen, joka vastaa n. 150 kg:n kuormaa. Onpa ajettu ns. rahtiakin, jolloin jäätiellä on ajettu 500—700 kg kuormia. Vastaavanlaatuisessa työssä poron kanssa poronkäyttäjä liikkuu jalan tai suksilla, ohjaten poroa hihnasta perässään. Keväisin Lapissa ajohärätkin päästetään yleensä kesän ajaksi vapaiksi metsään, ja otetaan ne sieltä syksyllä lihavina ja hyväkuntoisina uudelleen työhön, tunnistaen poronsa vasana korviin leikatuista merkeistä. Puolustuslaitoksen korvamerkki on oikea terävä kahden puolen pykälät, vasemmalla kahden puolen pykälät. Poron karvapeite on tiheä ja pitkä, erittäin lämmin ja suojaa poroa karuissakin oloissa ja huonoissa säissä menestyksellisesti. Vuositain poro vaihtaa karvansa kesällä tai pikemminkin kevätkesällä. Poroja esiintyy väriltään valkoisina ja erivivahteisen harmaina. Myöskin sarvensa poro vaihtaa kerran vuodessa. Porot synnyttävät vasansa keväthangille alkaen toukokuusta, vainin hoitaa ja imettää vasana joskus kaksikin vuotta. Edullisesti ja hyvissä olosuhteissa kehittynyt naarasporo on kaksivuotiaana eli vuonnelona kehittynyt sukukypsäksi ja voi syksyllä rykimäaikana (porojen paritteluaikana) ruveta odottamaan vasaa. Jos vertaamme poroa hevoseen, on poron lisääntyminen huomattavasti nopeampi kuin hevosen, joten se on suhteellisen nopea lihantuottaja. Poroja voidaan tietenkin vastaavanlaisessa nopeudessa kehittää myös vetoeläimiksi urosporoista. Urosporon ollessa urakkana eli kaksivuotiaana olisi se rihmottava eli totutettava ihmisiin, kulkemaan hihnassa ja vetämään pieniä kevyehköjä kuormia, jotta se vuorsana ja kunteuksena (kolmenjävuotiaana), jolloin se on jo vahvistunut täysi-ikäiseksi, olisi valmis ajokas. Kuohitseminen tulisi myös suorittaa vasana tai urakkana. Lapinmies teurastaa karjansa vähentäen niin, että nimiloppuja (seitsemänvuotias) vanhempia poroja kyllä vielä esiintyy, mutta toisellakymmenellä olevien porojen hampaat menevät huonoksi. 20 v vaainkin on kyllä vasonut.

Naarasporon teuraspaino n 30—60 kg
Urosporon (vetohärkä) n 40—80 kg

B Lapin poikkeavat olosuhteet

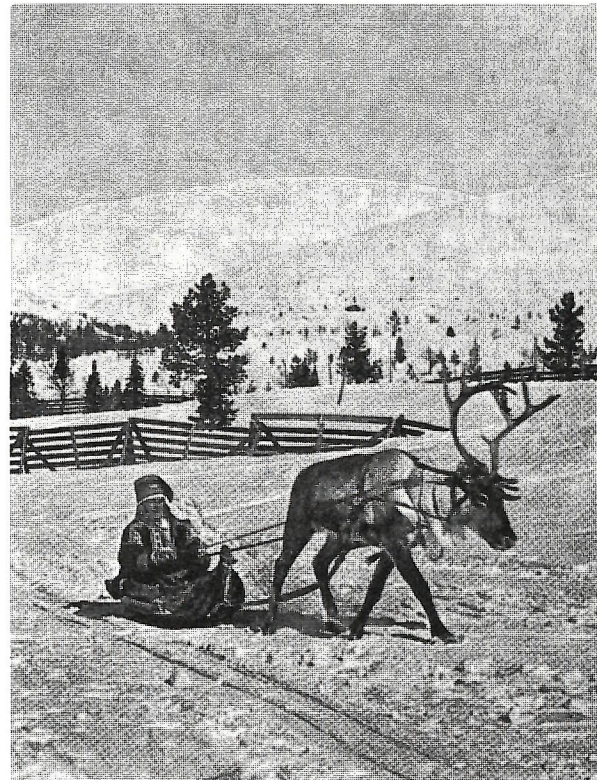
Lapin poikkeavista olosuhteista mainittakoon:

- maaston huomattavan suuret korkeuserojen vaihtelut,
- ainakin toistaiseksi suhteellisen harva tiestö,
- jokseenkin harva ja lyhyeksi jäänyt tunturialueilla osittain kokonaan puuttuva kasvillisuus,
- alueen tuntureitten hiekkakangasmaastojen välissä olevat huomattavat suoalueet,
- suurempien ja pienempien järvien, lampien, jokien ja purojen runsas esiintyminen alueella,
- nopeasti vaihtuva lämpötila, joskus saattaa esiintyä huomattavasti yli +20° lämpötiloja ja toisaalta talvella pakkaneen saattaa nousta jopa yli -50°. Kummatkin vuodenaajat ovat yleensä melko kylmiä, alkavat ja loppuvat nopeasti, varsinaisen kevään ja syksyn ajan jäädessä huomattavan lyhyeksi,
- sademäärät, sekä vesi- että lumisade, esiintyvät melko runsaina. Talvella lumipyryt saattavat kehittää lähes puoleentoista metriin nousevan lumipeitteen, joka keväällä nopeasti sulaa, aiheuttaen huomattavia tulvia alavimmilla seuduilla, sekä varsinkin purojen, jokien, lampien ja järvien ympäristössä. Tämä vaikeuttaa ja rajoittaa huomattavasti joukkojen ja vetoeläinten liikkumista, tai ainakin hidastaa niitä, koska ne tämän takia joutuvat usein tiestön puuttuessa kiertämään pitkiäkin matkoja. Syksyisin tulvat eivät yleensä ole kovin huomattavia, ja aikaisesta talven tulosta johtuen jäät muodostuvat nopeasti ja pakkaset poistavat siten suo- ja vesialueilta kulkukelpoisuutta rajoittavat teki- jät, täten monessa tapauksessa lisä- säten joukkojen ja vetoeläinten liikkuvuutta ja alueitten käyttö- mahdollisuuksia.

C Hevosten käyttö

Kesäolosuhteissa hevonen on käytö-
mähdollisuuksiltaan huomattavasti
poroa parempi vetoeläin, koska se
Lapin hiekkakangaisilla ja kovapoh-
jaisilla, harvapuustoisilla metsäalueil-
la pystyy tiestön ulkopuolellakin ve-
tämään kärryillä suuria ja raskaita
kuormia. Hevonen on kenttäoloissa-
kin kesäaikana sääolosuhteita kestävä,
joskin sillä joudutaan kiertämään suu-

HEVOSTEN JA POROJEN KÄYTTÖ LAPIN OLOSUHTEISSA

Yliv. J. Kallioniemi

Johdanto

Aihetta voidaan käsitellä monella eri tavalla, mutta olen ottanut tutkiel-

man lähtökohdaksi hevosten ja porojen tämän hetkisen käytön yleensä Suomessa, ja miten hevosia ja poroja

voitaisiin käyttää ja niiden käyttöä kehittää puolustusvoimien tarpeisiin Lapin erikoisolosuhteissa.

Hevosten . . .

riakin suoalueita sekä tunturi- että vaara-alueita tasaisempaa tiestöä hakien, koska teiden rakentaminen suolle on aikaavieppää, eikä ainakaan tilapäiskäyttöön tarkoituksenmukaista.

On ilmeistä, että pitempiä vaara- ja tunturijonoja (esim. Luosto—Pyhä-tunturijono 45 km) ei pystytä mahdollisten taistelutilanteiden aikana kokonaan kiertämään ja jättämään vaille huomiota miehityksessäkään (hallitsevia maastonkohtia), joskin ne ovat tulta puoleensa vetäviä, jolloin hevosen huollon mukana on kyettävä voittamaan ensiksi vaikeat tieolosuhteet, jossa jatkuvaa nousua on vastassa kilometrimäärin. Kyseessä olevissa olosuhteissa enemmän tai vähemmän kiipeilyluontoisessa tiestössä on hevostenkin kuormia tasaiseen tiehen nähdessä huomattavasti pienennettävä. Lisäksi matkanteko on hidasta, koska noissa olosuhteissa hyvällekin hevosille joudutaan pitämään lyhyiden ajomatkojen välissä taukoja. Tietömässä, jyrkässä ja usein kivikkoisessa tunturimaastossa on alustulo vaikeampaa kuin ylösmeno. Alustulon vaikeutena on kärryjen ja mahdollisen kuorman painovoiman voittaminen, ettei se liikkuisi suurella nopeudella työntäen hevosta edellään ja aiheuttaen tapaturmia.

Hevosen huolto kesälläkin Lapin olosuhteissa on suhteellisen vaikeaa, koska Lapissa kasvava heinä on pääosiltaan ala-arvoista hevosen rehuksi, purojen varsilla ja järvisä kasvavaa kortetta lukuunottamatta. Paikalta saatavaa käyttökelpoista rehua on kenttöoloissa niukalti, joten sitä olisi huomattavissa määrin kuljetettava muualta. Ylevimmillä tunturipaikoilla puuston puuttuessa on hevosta suojattava kesälläkin melko usein kylmiltä sateilta ja tuuilta, toisaalta joskus joudutaan suojaamaan hevosta myös poikkeuksellisen kuumalta aurionpaisteelta.

Syksyisin hevosten käytössä on ajoissa varustauduttava rekikaluston käyttöönottoon ja suoritettava aikaisessa vaiheessa talvikengitys. Syysateiden ja tulvien pehmentämällä suoalueilla joudutaan helpommin tien vahvistamiseen kuin kesällä tai alueen kiertämiseen, joka jonkin verran hidastaa, rajoittaa ja vaikeuttaa joukon huoltoa.

Syksyisin hevosen huoltoon on kiinnitettävä erityistä huomiota suojaamalla hevosia ja rehuja syystuulilta ja -sateilta, mahdollisilta lumipyryiltä ja aikaisessa vaiheessa alkavilta pak-

kasilta, jotka helposti aiheuttavat erilaisia sairauksia ja kärsimyksiä hevosille.

Jos jostakin syystä joudutaan täydentämään hevosia Lappiin aikana, jolloin ne Etelä-Suomessa ovat vielä laiumella tai lämpimissä talleissa kesäkarvalla ja Lapissa on jo lumi-peite maassa ja talvisäät alkaneet, on täydennyshevosten siirtämisessä suoraan Lappiin lumituiskuisiin kenttöoloihin ja hiukan erilaiseen ilmastoon todennäköinen syy erälle kylmyydestä aiheutuille sairauksille huomattavastakin suojaamistoimenpiteistä huolimatta.

Talviolosuhteissa on hevosen käyttö alkutalvesta, jolloin lumipeite ei ylitä 70 cm, aika helppoa (Ns. keula- eli umpihevosta vaihtaan). Koska metsien harva puusto, jäätyneet suot ja vesistöt suovat monessa tapauksessa mahdollisuuksia käyttäen lyhyintä reittiä eikä lumi vielä mainittavammin haittaa. Vaara ja tunturialueet ehkä joskus antavat aihetta kiertämiseen, joskin näillä alueilla talviolosuhteissa ajaminen on eräissä mielessä helpompaa, koska lumi ja jää tekevät ajettavan maaston tasaisemmaksi. Tunturilta laskeuduttaessa on rautaketjut pantava jalaksien alle, ettei reki ja kuorma paina hevosta hallitsemattomaan liukuun ja aiheuta tapaturmia miehille, vetoeläimille ja kalustolle. Vaikeutena tunturialueella on lumen kulkeutuminen rotkoihin ja erilaisiin kuoppiin, joten umpihangessa ajaminen on ilman tiedustelua ja lumen polkemista enemmän tai vähemmän uhkarohkeaa (koska lumella täyttyneeseen rotkoon hautautumisen vaaranakin on olemassa). Myös kartanluku ajomiehelle on tärkeää, jotta osataan varoa rotkoja ja lumen peitossa olevia louhikkoja.

Hevosen suojaaminen talviolosuhteissa aiheuttaa kyllä jonkin verran lisätoimenpiteitä kesään ja syksyyn nähden, mutta hevonenhan kestää suhteellisen hyvin kuivan pakkasen. Kosteita suojausaitia ei Lapissa mainittavammin esiinny, pakkasen pysyntelee keskimäärin -10° -30° välillä, joten lähinnä tuulia ja kovia pakkasia vastaan (saattaa nousta yli -50°) on hevoselle rakennettava lumesta, haivuista tai puista auttavat kenttätallit, jotka Lapin ilmastollisiin oloihin totuneille ja siellä karvansa syksyllä aikaisin vaihtaneille hevosille on katsottava riittäväksi.

Lumipeitteen noustessa yli 70 cm on hevosten käyttö huomattavasti enemmän tiestöön sidottua ja vaatii umpihankeiden ajattaessa rekipolun raken-

nusryhmän edelleen, jotta hevosia voitaisiin kuormittaa kolonnassa enemmän ja saataisiin hyvä tiepohja aikaan. On huomattava, että runsaat lumisateet ja tuulet helposti tukkivat avatut polannetiet ja tukkoon menneet tiet aiheuttavat kuormatorivistöissä hevoskohtaisten kuormien pienentämistä, ja siten hevosvetoisen joukon huollon vaikeutumisen. Talvi-teitä pitempää käyttöä ajatellen ei ole mielekäästä tehdä suoalueelle eikä lähelle purojen varsia, koska ne ovat keväisin ja syksyisin tulva-alueita, eikä näinollen ole helposti vahvistettavissa ja saatettavissa ajokelpoiseen kuntoon (kuten kesällä). Jos jostain syystä joudutaan tekemään tie alkuvaiheessa alaville suo- ja purojen- varsialueille, on tiestön siirtämiseen kangasmaalle ajoissa varauduttava, ettei hevoskolonnien marsseista riippuvaisina olevien joukkojen huolto häiriintyisi kevättulvien johdosta.

Keväällä lämpimien suvisäiden aikana hanget laskevat ja hevosten polannetiet ja kaviourat alkavat pettää suurilla kuormilla ja pakkasöiden jälkeen lumen pinta kovettuu (hangettu), jolloin hangilla ajattaessa hevosten jalat helposti rikkoutuvat, vaikka sääret pyrittäisiin suojaamaan.

Kärryjen käyttöön auratuilla teillä on varauduttava tarpeeksi ajoissa.

Lapissa käytettävien hevosten tulisi olla isokokoisia, voimakkaita, sitkeitä ja vetoon harjoitettuja sekä Lapin oloihin tottuneita nuorehkoja hevosia, koska Lapin vahvat hanget huomattavasti hidastavat ja osin ehkä myös estävät pienten, kankeitten vanhakojen hevosten käyttämisen.

Ajoneuvokaluston tulisi olla lujaa. Todennäköisesti kärryihin pitäisi asentaa jonkinlainen jarru. Rekikaluston tulee olla leveäjalaksinen. Velsamalliset parireet tai tukkireet, Lapin malliset ovat suositeltavia.

Jatkuu seuraavassa numerossa

Naisten palsta

Suomen Aliupseerien Naisten Liitto ry.

Puheenjohtaja Vuokko Tikkanen Helsinki 83 Mäntypaantie 7, puh. 78 44 74.

Varapuheenjohtaja Marjatta Oinas, Lahti 10, Pussikatu 1 C 24, puh. 35 440.

Sihteeri Hilja Anttila H:ki P. Hesperiankatu 37 B 46, puh. 49 33 67.

Rahastonhoitaja Lea Aulasvuori, C 9, Helsinki 86, puh. 68 62 00.

Postisiirtotili 18 407.

Tukirahastonhoitaja Annikki Posti, Helsinki 86, C 9, puh. 68 63 05.

Tukirenkaan postisiirtotili 18 291.

Naisten palstan toimittaja Helvi Aro, Helsinki 19, C 54, puh. 66 83 76.

MITÄ MIELTÄ IKÄ ANTAA?

Sananlasku sanoo: "kyllä ikä mieltä antaa."

Sen me jokainen varmasti myönämme, että ainakin se on muuttanut ja muokannut ajatuksiamme, mielipiteitämme, ja periaatteitamme. Nuoruusvuosien radikaalittakin kannanotot varttuneemman väen mielipiteisiin ja vaatimuksiin tasaantuvat. Vähemmän tärkeät asiat menettävät merkityksensä.

Kautta aikojen on varmasti ollut ristiriitoja nuorison ja varttuneemman väen kesken. Olemmeko huomanneet, kuinka vuosien mittaan tavallisesti tulee aina enemmän joustavuutta, sopeutumiskykyä, kärsivällisyyttä.

Tällainen elämän arvojen uudelleen asettelu kuuluu jokaisen kehittyvän ihmisen elämän kulkuun. Mikä sitten aiheuttaa tällaisen muutoksen? Tekeekö sen työ, ympäristö, ahdinko vai myötäkäyminen? Vai kaikki nämä yhdessä, elämän itsensä tuoma elämisen taito, kyky rakentaa suopeuden siltä kanssaihmistemme luo?

Näissä ajatuksissa olen kääntynyt kolmen eri henkilön puoleen. He ovat elämän eri alojen edustajia, eri kummita elämän menoa seuranneita, yhteistä kuitenkin vuosien tuoma seestymys ajatuksiin, rauha olemukseen, ymmärtämys lähimmäiseen. He ovat seurakuntalehtori maisteri Suoma Karo, herra Olli Jokivalli, ja rva Karin Korkola. Esitin heille kaikille vastattaviksi seuraavat viisi kysymystä:

1 Onko hyvä että ihminen kokee muuttuvansa

- 2 Onko muuttumisen syynä ollut ammatti vai ympäristö
- 3 Kuinka paljon ihminen pystyy säilyttämään perusluonnettaan
- 4 Onko parempi mennä virran mukana, vai säilyttää yksilöllisyytensä
- 5 Mitä toivoisitte nykynuorilta.

Seurakuntalehtori Suoma Karo:

1. Elämme muuttuvassa maailmassa, muuttuvassa yhteiskunnassa. Koemme tämän. Ei voi olla kuuro, sokea, välinpitämätön muuttuvan ajan haasteille. "Älä aja raiteissa," oli tunnuslause viime sotien jälkeen. Rintamalla oli koettu sellaista, mikä pakotti ajattelemaan asiat uudelleen ja toimimaan uudella tavalla.

On muuttumista sekä hyvään että huonoon suuntaan. Jumalan Sana neuvoo näin: "Älkää mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on hyvää ja otollista ja täydellistä." (Room. 12:2)

Tämä on hyvää muuttumista. On hyvä ja tarpeellista kokea muuttumista mielen uudistumisena Jumalan tahdon mukaan.

2. Ammatti ja ympäristö kuuluvat läheisesti yhteen. Ammattiympäristö on itse kunkin varsinainen ympäristö. Päivittäinen ympäristö muovaa ja muuttaa. Ammattiympäristöjä ovat esim. koti, koulu, tehdas, liike-elämä, armeija, seurakunta.

Ammattiympäristön muuttavan vaikutuksen vuoksi puhutaan rooleista, rooli-ihmisistä, esim. opettajan roolista ja papin roolista.

Ammatin muovaava ja muuttava voima ilmenee jos ja kun esim. opettaja koulun ulkopuolella pyrkii toisia opettamaan, ohjaamaan ja johtamaan. Nykyisin tajutaan ryhmätyön arvo ja opiskellaan sitä. Ryhmässä tulee kaikilla ikään, sukupuoleen ja säätyyn katsomatta ollen sama arvo, yhtäpaljon tilaa ilmaista itseään. Ihmisenä ihmisten joukossa! Olemisen sallittua!

3. Perintötekijät määräävät esim. kukan värin. Samoin perintötekijät eli geenit määräävät ihmisen perusrakenteen. Kun kasvi joutuu uuteen ympäristöön, käy siellä ilmi, mitkä perintötekijät kykenevät säilymään ja vahvistumaan, mitkä häviävät ja heikenevät. Vaikka elinympäristö muoaa ja muuttaa ihmistä, niin ihmisen perusluonne säilyy, ei kukaan sitä itse säilytä. "Ei panteri pääse pillkuistaan." Ihminen ei pysty muuttamaan itseään eikä toista, ei esim. aviopuoliso aviopuolisoaan. Tuntemassamme henkilössä huomaamme hänen sairastuttuaan samat luonteenpiirteet kuin terveenäkin. Ja esim. kahdella samalla tautia sairastavalla on kuulemma sairaudenkuva kummallakin kuitenkin yksilöllinen, siis erilainen. Ilmeistä siis on, että ihmisen perusluonne säilyy läpi elämän. — Ole yksilö ja kohtelee toista yksilönä, sanotaan.

4. "Sitä miestä kuunnella kannattaa, joka ei aina sano aamen ja jaa", kirjoittaa V. A. Koskenniemi. Aikamme on joukkojen ja massojen aikaa.

Kenelle soivat hääkellot?

**Muistatthän,
että halutessanne
SANL:n morsiuskruunu
palvelee Teitä
suurena päivänne!**

**Hopean ja kullan
värisen kruunun vuokraamisesta huolehtii
sekä tiedusteluihin
vastaa:**

**TUIJA SIHVO,
HYRYLÄ, Vuunukallio
puh. H:ki 25 36 74**

Herra Olli Jokivalli:

1. Jatkuvasti kehittyvässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa elävän ihmisen on hyvä kokea ”muuttuvansa”, kun se tapahtuu kehittyvässä ja rakentuvassa mielessä, sielullisesti ja henkisesti, ettei kiertävasti ja pinallisesti kuten nykyajan virtaus on.

Kehittyvä ihminen kasvaa ylös päin, ja silloin hän saa kokea muuttuvansa mikä hänelle on hyväksi, hänen sisäiselle ihmiselle, ellei hän ole sisäisesti kuollut tai tylistynyt vastaanottamaan vaikutteita jotka ovat rakentavia, kasvattavia ja kehittäviä tekijöitä hänen sielun ja hengen elämässään.

2. Todellisimman muutoksen ihmisessä vaikuttaa Jumala, niin sisäisesti kuin ulkonaisestikin. Luonnollisestihan on selvää myöskin se, että ihmiseen vaikuttavat ympäristö ja lähimmäiset sekä olosuhteet, elämän todellisuuden sanelemien, väistämättömien lakien mukaan tietysti ammatillakin on vaikuttimensa ihmisen muuttumiseen. Riippuen tietysti ammatin laadusta, vastuun suuruudesta ja sen henkisestä panoksesta.

3. Ihmisessä säilyy perusluonne sellaisenaan, ellei hän saa kokea hengellistä mielenmuutosta ja Jeesuksen Kristuksen sovintoveren puhdistavaa voimaa. Muussa tapauksessa ihmisessä näkyy hänen perusluonteensa sellaisenaan kuin se itsekullakin ihmisellä on.

Kaunistella ja peitellä sitä kyllä voidaan, mutta siinä ihminen epäonnistuu ennemmin tai myöhemmin, omaksi häpeäkseen ja monen lähimmäisensä pettymykseksi. Perusluonne paljastuu meistä jokaisesta parhaiten arkipäivän käytännön elämässä ja kodin piirissä.

4. Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, Jumalan kuvaksi Hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi Hän loi heidät, näin kirjoittaa 1 Moos kirj 1 luku 27 jae, siksi kavahtakaamme ajan virtauksia ja säilyttäkäämme yksilöllisyytemme!

5. Että kunniottoaisivat Jumalaa enempi kuin ihmistä, ja tulisivat tuntemaan Jumalan uutta elämää antavan voiman itse kukin omassa elämässään. Että kunniottoaisivat isäänsä ja äitiänsä, sekä kaikkea moraalisena ja hyvän elämän tapoja ja yhteiskuntajärjestystä. Sillä missä Jumala on jätetty pois laskuista ja isän ja äidin kunnioitus lakannut, on tilalle astunut kaikkinainen pahuus ja synnillinen elämä ja hoititon meno. On astuttu virtaan, joka virtailee katujen täydeltä syvän ja välkevän virran tavoin, vie den mukanaan kaiken mikä sen vaikutuspiiriin joutuu. Ei anneta kodille mitään arvoa, ymmärrys on pimentynyt siinä, ettei ymmärretä missä avainasemassa koti yhteiskunnassa on. Historia todistaa halki vuosituhansien, että kansa, joka on lakannut kunnioittamasta Jumalaa, avioliittoa, kotia ja isänmaata, on itsensä tuohon tuominut. Sillä meidän kotimme ja perheemme, siinä on yhteiskunnan perusta.

Mutta me vanhemmat, alkäämme syyttäkö lapsiamme ja yleensä nuorisoa, kääntäkäämme katseemme omaan itseemme. Olisi ehkä hyväksi, jos asettaisimme itsemme, isät ja äidit, Jumalan kaikki paljastavaa valoa vasten, ja siinä tarkastelisimme itseämme, olisiko mitään pois pantavaa ja parannuksen tekoon aiheuttavaa, että voisimme olla parempina esimerkkinä rakkaille lapsillemme ja nuorisolle.

Rouva Karin Korkola:

1. Iän mukana ihminen muuttuu, huomaa, että monet nuorempina olleet tärkeidät ikään kuin hioutuvat pois.

2. Tämän muuttumisen aiheuttavat molemmat. Amatissa olevan on pystyttävä suhtautumaan työtovereihinsa. Ja yleensäkin jos ihminen suhtautuu kanssaihmiensä mielipiteisiin ymmärtämyksellä, hän muuttuu itsek.

3. Vaikka ihminen muuttuu iän ja ympäristötekijöiden mukana, silti hänessä säilyy joitakin, jo lapsena

HENKILÖTIETOJA

In memoriam

Joulukuun 31. päivänä 1968 kuoli ylivääpeli Lauri Villikka Helsingissä ollessaan paluumatkalla pelastuspäivystyskomennukselta Turusta.

Hän oli syntynyt 7.5.1921 Sippolassa. Astunut palvelukseen lentokonemekaanikoksi Lentorykmentti 3:een 1.11.43. Palveli lentokonemekaanikkona ja työpajamekaanikkona KarLstossa (Lentorykmentti 3, 3.Lsto) ja Kuljetuslentolaivueessa kuolemaansa saakka, viimeksi 1.11.62 alkaen helikopterimekaanikkona.

Ylennetty ylivääpeliksi 6.10.62.
Kunniamerkit: Vm 2, Vm 1, SVR M kr, Mm 1939—40, Mm 1941—45.

Me palvelustoverit ja ystävät, jotka juuri valmistauduimme uutta vuotta vastaanottamaan koimme suuren järkytyksen kun saimme tiedon, että Sinun kohdaltasi komennukset ovat lopullisesti päättyneet ja että vuoden viimeisenä päivänä olit poistunut jou-

opittuja tapoja, tottumuksia ja lapsuuden usko. Kaikki nämä sellaisina, kuin hän on ne silloin omaksunut.

4. Tämä riippuu ihmisestä itsestään. Jos hänellä on tahdon lujuutta, hän säilyttää oikeiksi katsomansa elämäntavat, silti tuomitsematta toisia, heikommitahtoisia, olematta eristäytynyt elämästä ja muista ihmisistä. Luopuminen ja kokonaan ajan virran mukana meneminen tuottaa meille katumusta jälkeenpäin.

5. Toivoisin enemmän ymmärtämystä suhteessa esim vanhempiin! Eikä niin jyrkkiä mielipide ilmaisuja.

Ne rikkovat, eivätkä rakenna, ja tuottavat vain katkeruutta ja aina yhä suurempia mielipiteiden eroavaisuuksia.

H. Aro

kostamme. Menetimme Sinussa, paitsi taitavaa ammattimiestä, aina iloisena avuliaan ystävän. Sinun valoisa ja rehti olemuksesi tulee säilymään meidän muistoissamme.

Hautaus toimitettiin sotilaallisin menoin 12.1.69 Sippolan hautausmaalla. Kouvolan varuskunnan soitokunnan soittaessa surumarssia ja hänen vuosia hoitamansa helikopterin lentäessä yli laskettiin Lauri Villikka haudan poveen.

Suuri joukko ystäviä, entisiä ja nykyisiä palvelustovereita KulJLLv:sta ja KarLstosta oli kokoontunut saattamaan Lauri Villikkaa hänen viimeisellä matkallaan.

Utin Aliupseerikerho r.y.

Eläkkeelle

Sotmest Yrjö Virolainen, synt. 5.4.1921 Muolaassa, siirtyi PKarPstosta eläkkeelle 12.2.1969.

Asevelvollisuutensa hän suoritti RT 2:ssa 1939—40. Vakinaiseen palvelukseen aliupseerina hän astui 1.6.1945 silloiseen JR 2:een. PKarPstosta edeltäjä joukko-osastoon II/KTR 1:een hänet siirrettiin 31.1.1947 siinä lähtien palvelus jatkuikin yhtäjaksoisena kenttätykistöjoukoissa aina eläkkeelle siirtymiseen saakka, viimeksi EPtrin vääpelinä.

Talvisotaan hän osallistui varusmiehenä RT 2:ssa ja jatkosotaan krh-aliupseerina KrhK/JR 30:ssa ja 17. KrhK:ssa.

Aikoinaan hän kuului jk-osaston edustusampujiin. Hän on kuulunut jäsenenä Petsamon Rajakomitean II ala-osastoon v. 1945.

JvAuK:n hän suoritti v. 1943, TykK:n v. 1948 ja viestimestarikurssin v. 1961.

Ylennetty sotmestariksi 1.12.68.

Hän oli paikallisen Aliupseerikerhon vanhimpia jäseniä. Ylämyllyn Aliupseerikerho toivoo Sinulle Yrjö, parhainta menestystä ja leppoisia oloneuvoksen päiviä harrastustesi parissa.

Ylämyllyn Aliupseerikerho ry.

Sotilasmestari Antti Aulis Kykkänen, synt. 4.8.1918 Rautjärvellä, siirtyi eläkkeelle TurRtR:stä 4.8.1968, jossa palveli erilaisissa tehtävissä vuodesta 1945 alkaen.

Osallistui talvisotaan rintamalla kpmiehenä ja jatkosotaan varastonhoitajana.

Ylennetty sotilasmestariksi 1968.
Kunniamerkit: Vm 2, SVR M 1 kr, Mm 39—40, Mm 41—45.

Ampumamerkit: M-lk kiv., EM-lk pienkiv., EM-lk isopist., EM-lk kaksintaist. ja EM-lk pist.

Kuulunut TRT:n Alipäällystökerhon ampumatouimikuntaan puheenjohtajana ja jäsenenä. Osallistunut moniin Suomen, Pv:n ja AUL:n ampumamestaruuskilpailuihin.

— — —
Ylivääpeli Vilho Erik Terho, synt. 11.9.1913 Turussa, siirtyi eläkkeelle TurRtR:stä 3.9.1968. Tuli palvelukseen aliupseerina TRT:n 1945 jossa palveli aliupseeriuransa ajan erilaisissa toimistotehtävissä, viimeksi koulustoitomiston toimistoaliupseerina.

Varusmiehenä PPP 1:ssä 1931—32. Osallistui molempiin sotiin rintamajoukoissa, haavoittui jatkosodassa kahdesti.

Ylennetty ylivääpeliksi 1968.
Kunniamerkit: Vm 1, Vm 2, SVR M 1, Mm 39—40, Mm 41—45.

TRT:n Alipäällystökerhon sihteerinä ja rahastonhoitajana useiden vuosien ajan. AUL:n pronsinen ansiomerkki 1964.

— — —
Ylivääpeli Toivo Johannes Heino, synt. 2.3.1915 Turussa, erosi puolustuslaitoksen palveluksesta siirtyen eläkkeelle 7.10.1968.

Varusmiehenä RP:ssä 1936—37. Osallistui molempiin sotiin rintamajoukoissa.

Aliupseerina TRT:ssä 1945 alkaen toimien eri huoltoalojen varastonhoitajana.

Ylennetty ylivääpeliksi 1968.
Kunniamerkit: Vm 1, Vm 2, SVR M 1, Mm 39—40, Mm 41—45.

— — —
Sotilasmestari Heikki Uolevi Peltonen, synt. 29.9.1925 Viipurissa, siirtyi eläkkeelle TurRtR:stä 6.1.1969.

Osallistui jatkosotaan nostomiehenä It-joukoissa.

Varusmiehenä ItR 1:ssä 1945.

Tuli palvelukseen 1946 TRT:n jossa palveli tstoaliupseerina, ptrinväapelinä, esikuntavääpelinä, ja viimeiset viisi vuotta kntotston päällikön sijaisena rykmentin esikunnassa.

TRT:n Alipäällystökerhon perustajajäsen, toiminut useiden vuosien ajan kerhon ampumatouimikunnan puheenjohtajana. Otti innolla osaa ampumaurheiluun osallistuen lukuisiin Suomen-, Pv:n ja AUL:n mestaruuskilpailuihin.

Ampumamerkit: EM-lk isopist., EM-lk kaksintaist., EM-lk pienkiv., EM-lk pist. ja M-lk kiv.

TRT:n Aliupseerikerho toivottaa Teille pitkää ikää ja onnea siviilielämässä.

TRT:n Aliupseerikerho

KÄYTÄ OMAA ADRESSIAMME

surunvalittelu- ja
onnitteluadresseja
saatavana AUL:n
toimistosta sekä
jäsenkerhoista

ALIUPSEERILIITTO r.y.

Aliupseeri

N:o 5 1969

